

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

GHIDUL ALEGĂTORULUI

București, 2014

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ghidul alegătorului. - București : Monitorul Oficial R.A., 2014
ISBN 978-973-567-888-3

342.511(498)"2014"

324(498)"2014"

Pledoarie pentru alegătorul bine informat

Alegerile înseamnă un examen pentru democrație, pe care îl susțin, deopotrivă, alegătorii, candidații și autoritățile. Iar acest examen poate fi promovat cu succes dacă procesul electoral este validat ca fiind corect, transparent și bine gestionat.

Dat fiind faptul că, dintre toți actorii implicați în alegeri, cetățenii dețin rolul principal, cred că una dintre obligațiile Autorității Electorale Permanente este să încurajeze participarea la vot.

Cetățenii trebuie să conștientizeze că, prin exercitarea dreptului la vot, fiecare decide viitorul tuturor. Una dintre misiunile importante ale AEP este să ofere informații celor chemați la urne, astfel încât aceștia să voteze în cunoștință de cauză și să considere procesul electoral o îndatorire civică.

„Ghidul alegătorului” este unul dintre instrumentele prin care dorim să venim în sprijinul milioaneilor de cetățeni așteptați la urne în noiembrie, pentru alegerea Președintelui României. Ne-am propus să fie un manual minimal, care să răspundă celor mai frecvente întrebări legate de acest scrutin. Este motivul pentru care „Ghidul alegătorului” a fost conceput ca un set de întrebări și răspunsuri, astfel încât să poată fi consultat rapid și să ofere clarificări accesibile.

Sper ca „Ghidul alegătorului” să îi ajute pe cetățeni să se informeze și să voteze în cunoștință de cauză.

Ana Maria PĂTRU
PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE

Cuprins

I. INTRODUCERE

Dicționar de termeni electorali	9
Legislație	10
Date generale privind alegerile prezidențiale	10
Calendarul electoral al alegerilor prezidențiale	11
Care este rolul Președintelui României?	11
Care sunt atribuțiile Președintelui României?	11
a. Atribuții în raport cu Guvernul	
b. Atribuții în raport cu Parlamentul	
c. Atribuții în domeniul politicii externe	
d. Atribuții în domeniul apărării	
e. Alte atribuții	
Historicul prezenței la vot la alegerile prezidențiale postdecembriste	12

II. CANDIDAȚII

☐ Care este vârsta minimă pentru a putea candida la Președinția României?	13
☐ Ce persoane nu pot candida la alegerile prezidențiale?	13
☐ Cum poate cineva deveni candidat la funcția de Președinte al României?	13
☐ Candidatura la alegerile prezidențiale este condiționată de un număr de semnături?	13
☐ Mai multe partide pot propune același candidat?	14
☐ Candidatul propus de un partid trebuie să fie membru al acelui partid?	14
☐ Ce condiții trebuie să îndeplinească cineva pentru a-și înscrie candidatura la alegerile prezidențiale?	14
☐ Cine și unde poate contesta respingerea unei candidaturi la alegerile prezidențiale?	14
☐ Când și unde pot fi consultate declarațiile de avere și de interese ale candidaților?	15
☐ Care este termenul limită de depunere a candidaturilor?	15
☐ Când vor fi cunoscute candidaturile definitive?	15

III. CAMPANIA ELECTORALĂ

☐ Când începe și când se încheie campania electorală pentru alegerile prezidențiale?	15
☐ În ce instituții sunt interzise acțiunile de campanie electorală?	15

Campania electorală în mass-media

- Cine stabilește timpii de antenă ai candidaților la TVR și la radioul public? 15
- Radiodifuzorii privați au vreo obligație în timpul campaniei electorale? 15
- Ce se întâmplă dacă un radiodifuzor privat refuză să mediatizeze campania electorală? 16
- Ce reguli trebuie să respecte presa audiovizuală în privința sondajelor de opinie? 16
- Ce institute de sondare a opiniei publice pot realiza sondaje la ieșirea de la urne? 16
- Ce reguli trebuie să respecte radiodifuzorii în privința spoturilor publicitare electorale? 16

Afișajul electoral

- Cine stabilește locurile destinate afișajului electoral? 17
- Unde ar trebui să fie amenajate spațiile pentru afișaj electoral? 17
- Este permis afișajul electoral pe blocuri, sedii de firme, garduri, stâlpi? 17
- Care sunt locurile unde este interzis afișajul electoral? 17
- Afișul electoral trebuie să respecte anumite dimensiuni? 17
- Prevede legea și alte restricții privind afișajul electoral? 17
- Unde se pot face plângeri legate de încălcarea regulilor de campanie electorală? 18
- Cine sancționează încălcările prevederilor legale privind desfășurarea campaniei electorale? 18

Finanțarea campaniei electorale

- Cheltuielile de campanie electorală sunt plafonate prin lege? 18
- Care sunt limitele donațiilor pentru partide și candidați în campania electorală? 19
- Ce interdicții prevede legea în privința celor care pot face donații în campania electorală? 19
- Cine controlează donațiile primite de partide și candidați în campania electorală? 19
- Ce sancțiuni prevede legea pentru nerespectarea prevederilor privind finanțarea campaniei electorale? 20
- Candidații primesc și finanțare publică în campania electorală? 20

IV. ALEGĂTORII ȘI VOTAREA

- Unde votează alegătorii? 20
- Cum poate verifica un alegător unde votează și dacă figurează în listele electorale permanente? 20
- Ce poate face un alegător care nu se regăsește în Registrul electoral? 21
- Cum se poate înscrie cineva în Registrul electoral dacă are mai multe adrese? 21
- Cine are dreptul să voteze și cine nu? 21
- Cu ce acte de identitate se votează? 21
- Unde votează alegătorii care nu se află în localitatea de domiciliu în ziua votului? 21
- Când trebuie depuse cererile pentru urna specială? 21

- Cum poate obține cineva aprobare pentru votarea prin intermediul urnei speciale? 22
- Unde votează cetățenii români care nu se află în țară în ziua alegerilor? 22
- Cum trebuie să decurgă procedura de vot pentru fiecare alegător? 22
- Care este procedura legală pentru persoanele care nu pot vota singure? 23
- În ce condiții poate fi suspendată votarea într-o secție de vot? 24

V. OBSERVATORII

- Cine poate fi observator intern al alegerilor? 24
- Cine poate fi observator extern la alegerile prezidențiale din România? 24
- Ce drepturi și ce interdicții au observatorii în secțiile de votare? 25

VI. STABILIREA REZULTATELOR ALEGERILOR PREZIDENȚIALE

- Care este diferența dintre buletinele de vot anulate și cele nule? 25
- Sunt valabile procesele-verbale de constatare a rezultatelor într-o secție de votare dacă acestea nu sunt semnate de toți membrii biroului electoral? 26
- Ce se întâmplă dacă se constată neconcordanțe între datele conținute de un proces-verbal primit de la un birou electoral? 26
- Care este rolul Autorității Electorale Permanente după centralizarea datelor de către Biroul Electoral Central? 26
- Care este rolul Curții Constituționale în stabilirea rezultatelor alegerilor? 26
- Cine poate cere anularea alegerilor prezidențiale? 26
- Când începe campania electorală pentru al doilea tur de scrutin? 27

VII. INFRAȚIUNI ȘI CONTRAVENȚII

- Ce fapte constituie infracțiuni electorale și cum se pedepsesc? 27
 - Împiedicarea exercitării drepturilor electorale
 - Coruperea alegătorilor
 - Frauda la vot
 - Violarea confidențialității votului
 - Nerespectarea regimului urnei de vot
 - Falsificarea documentelor și evidențelor electorale
- Cine și unde poate sesiza comiterea unei infracțiuni electorale? 28
- Ce fapte reprezintă contravenții la alegerile prezidențiale și cum sunt sancționate? 28

I. INTRODUCERE

DICȚIONAR DE TERMENI ELECTORALI

- ❑ **perioadă electorală** – intervalul de timp care începe la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului privind stabilirea datei alegerilor și se încheie odată cu publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a rezultatului scrutinului; perioada electorală cuprinde intervalul de timp dintre data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului privind stabilirea datei alegerilor și data începerii campaniei electorale, campania electorală, desfășurarea efectivă a votării, numărarea și centralizarea voturilor, stabilirea rezultatului votării, atribuirea mandatului, validarea alegerilor și publicarea rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I;
- ❑ **majoritatea de voturi ale alegătorilor** – se determină ca parte întreagă, nerotunjită, a raportului dintre numărul alegătorilor înscriși în listele electorale permanente și cifra 2, la care se adaugă o unitate, și reprezintă numărul minim de voturi valabil exprimate pe care trebuie să le obțină un candidat, în primul tur, pentru a fi ales Președinte al României;
- ❑ **partide politice parlamentare** – partidele și alte formațiuni politice care au grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului și care au obținut în urma ultimelor alegeri generale pentru Parlamentul României mandate de deputați sau senatori pentru candidații înscriși pe listele acestora ori pe listele unei alianțe politice sau electorale din care au făcut parte partidele ori formațiunile politice respective;
- ❑ **liste electorale permanente** – listele cuprinzând cetățenii români cu drept de vot care au împlinit vârsta de 18 ani până în ziua alegerilor inclusiv;
- ❑ **campanie electorală** – perioadă în care competitorii electorali desfășoară activități de propagandă cu scopul de a-i determina pe alegători să își exprime voturile în favoarea lor;
- ❑ **afiș electoral** – apel, declarație, fotografie și alt material sub formă tipărită, utilizat în campania electorală de competitorii electorali în scop de informare și propagandă electorală;
- ❑ **fraudă electorală** – orice acțiune ilegală care are loc înaintea, în timpul sau după încheierea votării ori în timpul numărării voturilor și încheierii proceselor-verbale și care are ca rezultat denaturarea voinței alegătorilor și crearea de avantaje concretizate prin mandate în plus pentru un competitor electoral;
- ❑ **Registrul electoral** – sistem informatic național de înregistrare și actualizare a datelor de identificare a cetățenilor români cu drept de vot și a informațiilor privind arondarea acestora la secțiile de votare;
- ❑ **domiciliu** – adresa la care persoana fizică declară că are locuința principală și care este înscrisă în actul de identitate;

- reședință** – adresa la care persoana fizică declară că are locuința secundară, alta decât cea de domiciliu și care este menționată în actul de identitate;
- conestație** – cale de atac prin care orice parte interesată – cetățeni, candidați, competitori electorali – solicită birourilor electorale abilitate sau instanțelor judecătorești competente respectarea prevederilor menționate ca atare în legislația privind alegerea Președintelui României;
- întâmpinare** – cale de atac prin care orice parte interesată – cetățeni, candidați, competitori electorali – solicită unei autorități publice sau unui birou electoral care a emis actul atacat respectarea prevederilor legislației privind alegerea Președintelui României;

Legislație

- Constituția României, republicată;
- Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 334/2006 privind finanțarea partidelor și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare.

DATE GENERALE PRIVIND ALEGERILE PREZIDENȚIALE

- Președintele României este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.
- Este declarat ales candidatul care a întrunit, în primul tur de scrutin, majoritatea de voturi valabil exprimate ale alegătorilor înscriși în listele electorale permanente.
- În cazul în care niciunul dintre candidați nu a întrunit această majoritate, se organizează al doilea tur de scrutin, între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului de voturi obținute în primul tur. Este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.
- Primul tur va avea loc în data de 2 noiembrie 2014, iar cel de-al doilea în data de 16 noiembrie 2014.
- Mandatul Președintelui României este de 5 ani și se exercită de la data depunerii jurământului.
- Președintele României își exercită mandatul până la depunerea jurământului de Președintele nou ales.
- Mandatul Președintelui României poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau catastrofă.

CALENDARUL ELECTORAL AL ALEGERILOR PREZIDENȚIALE

Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare pentru alegerea Președintelui României în 2014 poate fi consultat pe site-ul www.roaep.ro

CARE ESTE ROLUL PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI?

Președintele reprezintă statul român și este garantul independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării. El veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate (art. 80 din Constituția României).

CARE SUNT ATRIBUȚIILE PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI?

a. Atribuții în raport cu Guvernul (art. 85 – 87 din Constituția României)

- Desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru și numește Guvernul pe baza votului de încredere acordat de Parlament;
- În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță a postului, Președintele revocă și numește, la propunerea prim-ministrului, pe unii membri ai Guvernului;
- Poate consulta Guvernul cu privire la probleme urgente și de importanță deosebită;
- Poate lua parte la ședințele Guvernului în care se dezbate probleme de interes național privind politica externă, apărarea țării, asigurarea ordinii publice și, la cererea prim-ministrului, în alte situații;
- Prezidează ședințele Guvernului la care participă.

b. Atribuții în raport cu Parlamentul (art. 89 – 90 din Constituția României)

- Adresează Parlamentului mesaje cu privire la principalele probleme politice ale națiunii;
- După consultarea președinților celor două Camere și a liderilor grupurilor parlamentare, Președintele României poate să dizolve Parlamentul, dacă acesta nu a acordat votul de încredere pentru formarea Guvernului în termen de 60 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură;
- După consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința cu privire la problemele de interes național;
- Promulgă legile adoptate de Parlament.

c. Atribuții în domeniul politicii externe (art. 91 din Constituția României)

- Încheie tratate internaționale în numele României, negociate de Guvern, și le supune spre ratificare Parlamentului;

- La propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomați ai României și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice;
- Reprezentanții diplomați ai altor state sunt acreditați pe lângă Președintele României.

d. Atribuții în domeniul apărării (art. 92 – 93 din Constituția României)

- Este comandantul forțelor armate și îndeplinește funcția de președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării;
- Poate declara, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, mobilizarea parțială sau totală a forțelor armate. Numai în cazuri excepționale, hotărârea Președintelui se supune ulterior aprobării Parlamentului, în cel mult 5 zile de la adoptare;
- În caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării, Președintele României ia măsuri pentru respingerea agresiunii și le aduce neîntârziat la cunoștință Parlamentului, printr-un mesaj;
- Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă de drept în 24 de ore de la declanșarea agresiunii.

e. Alte atribuții (art. 94 din Constituția României)

- Conferă decorații și titluri de onoare;
- Acordă gradele de mareșal, de general și de amiral;
- Numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege;
- Acordă grațierea individuală.

ISTORICUL PREZENȚEI LA VOT LA ALEGERILE PREZIDENȚIALE POSTDECEMBRISTE

1990: Președintele a fost ales din primul tur

- Prezența la vot a fost de 86,19%, adică au votat 14.826.616 alegători din totalul de 17.200.722 înscriși în listele electorale.

1992: Președintele a fost ales în turul al doilea

- Prezența la vot în primul tur a fost de 76,29%, adică au votat 12.496.430 de alegători din cei 16.380.663 înscriși în listele electorale;
- Prezența la vot în turul al doilea a fost de 73,23%, adică au votat 12.153.810 alegători din cei 16.597.508 înscriși în listele electorale.

1996: Președintele a fost ales în turul al doilea

- Prezența la vot în primul tur a fost de 76,01%, adică au votat 13.088.388 de alegători din cei 17.218.654 înscriși în listele electorale;
- Prezența la vot în turul al doilea a fost de 75,90%, adică au votat 13.078.883 de alegători din cei 17.230.654 înscriși în listele electorale.

2000: Președintele a fost ales în turul al doilea

- Prezența la vot în primul tur a fost de 65,31%, adică au votat 11.559.458 de alegători din cei 17.699.727 înscriși în listele electorale;

- Prezența la vot în turul al doilea a fost de 57,50%, adică au votat 10.184.715 alegători din cei 17.711.751 înscriși în listele electorale.

2004: Președintele a fost ales în turul al doilea

- Prezența la vot în primul tur a fost de 58,51%, adică au votat 10.794.653 de alegători din cei 18.449.676 înscriși în listele electorale;
- Prezența la vot în turul al doilea a fost de 55,21%, adică au votat 10.112.262 de alegători din cei 18.316.104 înscriși în listele electorale.

2009: Președintele a fost ales în turul al doilea

- Prezența la vot în primul tur a fost de 54,37%, adică au votat 9.946.748 de alegători din cei 18.293.277 înscriși în listele electorale;
- Prezența la vot în turul al doilea a fost de 55,21%, adică au votat 10.112.262 de alegători din cei 18.316.104 înscriși în listele electorale.

II. CANDIDAȚII

Care este vârsta minimă pentru a putea candida la Președinția României?

Candidații trebuie să fi împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de cel puțin 35 de ani pentru a fi aleși în funcția de Președinte al României [art. 37 alin. (2) din Constituția României].

Ce persoane nu pot candida la alegerile prezidențiale?

- Persoanele care au fost alese anterior de două ori ca Președinte al României [Constituția României, art. 81 alin. (4)];
- Persoanele care nu au cetățenie română și domiciliul în țară [Constituția României, art. 16 alin. (3)];
- Persoanele cărora le-au fost interzise drepturile electorale prin sentință judecătorească.

Cum poate cineva deveni candidat la funcția de Președinte al României?

La alegerile pentru Președintele României se pot prezenta candidați propuși de partide politice sau alianțe politice, constituite potrivit Legii partidelor politice nr. 14/2003, cu completările ulterioare, precum și candidați independenți (pentru mai multe detalii accesați <http://www.roaep.ro/prezentare/stire/alegeri-prezidentiale-in-noiembrie-fii-informat>).

Candidatura la alegerile prezidențiale este condiționată de un număr de semnături?

Candidaturile propuse de partidele și de alianțele politice, precum și candidaturile independente pot fi depuse numai dacă sunt susținute de cel puțin 200.000 de alegători. Un alegător poate susține un singur candidat.

Mai multe partide pot propune același candidat?

- În situația în care mai multe partide politice, alianțe politice și organizații legal constituite ale cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale doresc să propună același candidat la funcția de Președinte al României, acestea se pot asocia între ele numai la nivel național, pe bază de protocol, constituind o alianță electorală.
- Alianța electorală care a participat la alegerile anterioare, indiferent de tipul acestora, sub o denumire, o poate păstra numai dacă nu și-a schimbat componența inițială. Denumirea respectivă nu poate fi utilizată de o altă alianță.

Candidatul propus de un partid trebuie să fie membru al acelui partid?

Apartenența politică a candidatului la partidul politic, organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale sau la unul dintre membrii alianței politice sau alianței electorale care îl propune nu constituie o condiție pentru a candida.

Ce condiții trebuie să îndeplinească cineva pentru a-și înscrie candidatura la alegerile prezidențiale?

Propunerile de candidați se fac în scris la Biroul Electoral Central și vor fi primite numai dacă:

- sunt semnate de conducerea partidului sau a alianței politice ori de conducerea acestora, care au propus candidatul sau, după caz, de candidatul independent;
- cuprind prenumele și numele, locul și data nașterii, starea civilă, domiciliul, studiile, ocupația și profesia candidatului și precizarea că îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a candida;
- sunt însoțite de declarația de acceptare a candidaturii, scrisă, semnată și datată de candidat, de declarația de avere, declarația de interese, de o declarație pe propria răspundere a candidatului în sensul că a avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, precum și de lista susținătorilor, al căror număr nu poate fi mai mic de 200.000 de alegători. Propunerea de candidatură se depune și se înregistrează la Biroul Electoral Central în 4 exemplare, un exemplar original și 3 copii.

Cine și unde poate contesta respingerea unei candidaturi la alegerile prezidențiale?

- Candidații, partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice, alianțele electorale și alegătorii pot contesta înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor sau a semnelor electorale, după caz. Contestațiile se fac în scris și se depun la Curtea Constituțională. Hotărârile Curții sunt definitive.
- Acestea se comunică de îndată Biroului Electoral Central și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Când și unde pot fi consultate declarațiile de avere și de interese ale candidaților?

Declarațiile de avere și declarațiile de interese ale candidaților se publică pe pagina de internet a Biroului Electoral Central, în termen de 48 de ore de la înregistrarea candidaturilor.

Care este termenul limită de depunere a candidaturilor?

Propunerile de candidați pentru alegerea Președintelui României se depun la Biroul Electoral Central, cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor.

Când vor fi cunoscute candidaturile definitive?

În cel mult 24 de ore de la expirarea termenului de soluționare a contestațiilor, Biroul Electoral Central aduce la cunoștința publică, prin afișare pe pagina proprie de internet și prin intermediul mass-mediei, candidaturile și semnele electorale definitive, în ordinea în care au fost depuse.

III. CAMPANIA ELECTORALĂ

Când începe și când se încheie campania electorală pentru alegerile prezidențiale?

Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data alegerilor (respectiv în data de 3 octombrie 2014) și se încheie în dimineața zilei de sâmbătă de dinaintea datei alegerilor, la ora 7,00 (respectiv în data de 1 noiembrie 2014).

În ce instituții sunt interzise acțiunile de campanie electorală?

În unitățile militare, în unitățile de învățământ în timpul programului de învățământ, în sediile reprezentanțelor diplomatice, precum și în penitenciare, acțiunile de campanie electorală de orice tip sunt interzise.

CAMPANIA ELECTORALĂ ÎN MASS-MEDIA

Cine stabilește timpii de antenă ai candidaților la TVR și la radioul public?

- Accesul la serviciile publice de radio și televiziune este egal și gratuit.
- Orarul pentru campania electorală și repartizarea timpilor de antenă pentru accesul egal și gratuit al candidaților la serviciile publice de radio și televiziune se fac, după încheierea perioadei de depunere a candidaturilor, de către Birourile Permanente reunite ale celor două Camere ale Parlamentului, împreună cu reprezentanții serviciilor publice de radio și televiziune și cu participarea candidaților.

Radiodifuzorii privați au vreo obligație în timpul campaniei electorale?

Radiodifuzorii privați, ca și cei publici, sunt obligați să asigure, în cadrul serviciilor de programe audiovizuale, desfășurarea unei campanii electorale

echitabile, echilibrate și corecte pentru toți candidații și toate partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care îi susțin.

Ce se întâmplă dacă un radiodifuzor privat refuză să mediatizeze campania electorală?

Posturile private de radio și televiziune vor oferi candidaților timpi de antenă proporționali cu cei practicați de posturile publice. Nerespectarea prevederilor prezentului alineat de către posturile private de radio și televiziune atrage sancționarea acestora. Sancțiunile sunt stabilite prin decizii ale Consiliului Național al Audiovizualului.

Ce reguli trebuie să respecte presa audiovizuală în privința sondajelor de opinie?

- Cu 48 de ore înainte de ziua votării este interzisă prezentarea de sondaje de opinie, televoturi sau anchete cu conținut electoral făcute pe stradă.
- În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieșirea de la urne, înainte de încheierea votării.
- În perioada electorală, în cazul prezentării de sondaje de opinie cu conținut electoral, acestea trebuie însoțite de următoarele informații:
 - a) denumirea instituției care a realizat sondajul;
 - b) data sau intervalul de timp în care a fost efectuat sondajul și metodologia utilizată;
 - c) dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare;
 - d) cine a solicitat și cine a plătit efectuarea sondajului.

Ce institute de sondare a opiniei publice pot realiza sondaje la ieșirea de la urne?

Pot efectua sondaje la ieșirea de la urne institutele de sondare a opiniei publice sau societățile comerciale ori organizațiile neguvernamentale care au în obiectul de activitate realizarea de sondaje de opinie și care sunt acreditate de Biroul Electoral Central, prin decizie, în acest sens.

Ce reguli trebuie să respecte radiodifuzorii în privința spoturilor publicitare electorale?

- Este interzisă introducerea spoturilor publicitare electorale în alte emisiuni decât cele electorale.
- În termen de 10 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului privind stabilirea datei alegerilor, Consiliul Național al Audiovizualului stabilește, prin decizie, regulile de desfășurare prin intermediul serviciilor de programe audiovizuale a campaniei electorale pentru președinte.

AFIȘAJUL ELECTORAL

Cine stabilește locurile destinate afișajului electoral?

- Primarii sunt obligați ca, după data expirării termenului de depunere a candidaturilor, dar până la rămânerea definitivă a acestora, să stabilească locuri speciale pentru afișajul electoral, prin dispoziție care se aduce la cunoștința publică prin afișare la sediul primăriei.
- În aceste locuri, primarii trebuie să amplaseze panouri electorale, ținând seama de numărul candidaților.

Unde ar trebui să fie amenajate spațiile pentru afișaj electoral?

- Spațiile speciale pentru afișaj trebuie să fie stabilite în locuri publice frecventate de cetățeni, astfel încât să poată fi folosite fără stânenirea circulației pe drumurile publice și a celorlalte activități din localitățile respective.
- Primarii pot aproba instalarea pe domeniul public de către candidați și, după caz, de către partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice și alianțele electorale care îi susțin a unor amenajări provizorii în scopul distribuirii de materiale de propagandă electorală, dacă prin amplasarea lor nu se instituie restricții de circulație rutieră sau pietonală.

Este permis afișajul electoral pe blocuri, sedii de firme, garduri, stâlpi?

Afișajul electoral este permis în alte locuri decât cele stabilite de primari numai cu acordul scris al proprietarilor sau, după caz, al deținătorilor și numai cu luarea măsurilor impuse de legislația în vigoare pentru asigurarea siguranței cetățenilor.

Care sunt locurile unde este interzis afișajul electoral?

- Se interzice afișajul în scop electoral prin aplicarea pe pereții sau pilonii de susținere a podurilor, tunelurilor, viaductelor, pe indicatoarele rutiere, panourile de orientare și informare rutieră, precum și pe sistemele electronice de reglementare a circulației.
- Activitățile de propagandă electorală nu pot afecta în niciun fel spațiile verzi, rezervațiile naturale și zonele protejate ecologic.

Afișul electoral trebuie să respecte anumite dimensiuni?

Legea prevede dimensiuni limitate numai pentru afișele electorale amplasate în locurile speciale stabilite de primar. Un astfel de afiș nu poate depăși dimensiunile de 500 mm o latură și 300 mm cealaltă latură, iar cel prin care se convoacă o reuniune electorală, 400 mm o latură și 250 mm cealaltă latură.

Prevede legea și alte restricții privind afișajul electoral?

- Sunt interzise afișele electorale care combină culorile într-o succesiune care reproduce drapelul României sau al altui stat;

- Este interzisă folosirea minorilor cu vârsta sub 16 ani pentru distribuirea sau amplasarea de materiale de propagandă electorală;
- După încheierea campaniei electorale se interzice difuzarea de mesaje electorale în format audio, vizual sau mixt pe ecrane digitale amplasate în locuri publice ori private, precum și prin intermediul unor vehicule special amenajate;
- Este interzisă utilizarea de către un candidat a locurilor speciale pentru afișaj electoral astfel încât să împiedice folosirea acestora de către un alt candidat.

Unde se pot face plângeri legate de încălcarea regulilor de campanie electorală ?

La birourile electorale județene, birourile electorale ale sectoarelor municipiului București și biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate.

Cine sancționează încălcările prevederilor legale privind desfășurarea campaniei electorale?

- Birourile electorale județene, birourile electorale ale sectoarelor municipiului București și biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate soluționează, prin decizii, plângerile cu privire la campania electorală;
- Dacă birourile electorale județene, birourile electorale ale sectoarelor municipiului București și biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate consideră, cu ocazia soluționării plângerii, că este necesară luarea unor măsuri administrative sau aplicarea unor sancțiuni contravenționale ori penale, seizează autoritățile competente;
- Împotriva deciziilor birourilor electorale județene, birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București și biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate se pot face contestații la Biroul Electoral Central, în termen de cel mult 48 de ore de la afișarea acestora. Soluționarea plângerilor și a contestațiilor se face în termen de 3 zile;
- Contestațiile cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală în condițiile legii se soluționează de Curtea Constituțională, cu votul majorității judecătorilor, în termen de cel mult 48 de ore de la înregistrarea lor.

FINANȚAREA CAMPANIEI ELECTORALE

Cheltuielile de campanie electorală sunt plafonate prin lege?

- Limita maximă a cheltuielilor care pot fi efectuate de un partid, o alianță politică sau de un candidat independent în campania electorală pentru alegerea Președintelui României este de 25.000 de salarii de bază minime brute pe țară.

Care sunt limitele donațiilor pentru partide și candidați în campania electorală?

- Plafonul este de 0,050% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.
- Donațiile primite de la o persoană fizică într-un an pot fi de până la 200 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.
- Donațiile primite de la o persoană juridică într-un an pot fi de până la 500 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.

Ce interdicții prevede legea în privința celor care pot face donații în campania electorală?

- Este interzisă finanțarea campaniei electorale, în mod direct sau indirect, de către persoane fizice ori juridice străine.
- Se interzice finanțarea în orice mod a campaniei electorale a unui partid, a unei alianțe a acestora sau a unui candidat independent de către o autoritate publică, instituție publică, regie autonomă, companie națională, societate comercială ori societate bancară, la care sunt acționari majoritari statul sau unități administrativ-teritoriale, ori de către societăți comerciale care desfășoară activități finanțate din fonduri publice.
- Se interzice finanțarea în orice mod a campaniei electorale a unui partid, a unei alianțe sau a unui candidat independent de către sindicate, culte religioase, asociații ori fundații din străinătate.
- Se interzice persoanelor juridice care, la data efectuării donației, au datorii exigibile mai vechi de 60 de zile la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale sau la bugetele locale să facă donații partidelor politice, cu excepția situației când au de recuperat sume mai mari decât datoria proprie.

Cine controlează donațiile primite de partide și candidați în campania electorală?

- Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) este autoritatea publică abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice, a alianțelor politice sau electorale, a candidaților independenți și a campaniilor electorale.
- Donațiile și legatele primite după deschiderea campaniilor electorale de la persoanele fizice sau juridice trebuie declarate la AEP de către mandatarul financiar, în termen de 5 zile lucrătoare de la primire.
- Donațiile și legatele primite după deschiderea campaniilor electorale pot fi folosite pentru campania electorală numai după declararea lor la AEP.

- Partidele politice au obligația de a publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, lista persoanelor fizice și juridice care au făcut într-un an fiscal donații a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, precum și suma totală a donațiilor confidențiale permise până la data de 31 martie a anului următor.

Ce sancțiuni prevede legea pentru nerespectarea prevederilor privind finanțarea campaniei electorale?

- Sumele primite de partide și candidați cu încălcarea legii se confiscă și se constituie venituri la bugetul de stat.
- Contravențiile constatate se sancționează cu amenzi de la 5.000 lei la 25.000 lei, iar sancțiunile se aplică partidelor, mandatarilor financiari prin decizie a Autorității Electorale Permanente.
- Candidaților declarați aleși nu li se pot valida mandatele dacă raportul detaliat al veniturilor și cheltuielilor electorale pentru fiecare partid politic sau candidat independent nu a fost depus în condițiile legii conform art. 38 alin. (4) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Candidații primesc și finanțare publică în campania electorală?

- Partidele politice primesc anual subvenție de la bugetul de stat. Suma alocată anual partidelor politice poate fi folosită de acestea pentru cheltuielile din campania electorală.
- Subvenția de la bugetul de stat se acordă în funcție de numărul de voturi primite în alegerile parlamentare și numărul de voturi primite în alegerile locale.
- Subvenția de la bugetul de stat se varsă lunar în contul fiecărui partid politic, prin bugetul Autorității Electorale Permanente, și se reflectă distinct în evidența contabilă a partidelor politice (pentru mai multe detalii accesați <http://www.roaep.ro/finantare/subventii-publice>).

IV. ALEGĂTORII ȘI VOTAREA

Unde votează alegătorii?

Alegătorii votează la secția de votare unde sunt arondați potrivit domiciliului.

Cum poate verifica un alegător unde votează și dacă figurează în listele electorale permanente?

Accesând Registrul electoral la adresa www.registrulelectoral.ro și introducând CNP-ul și numele, alegătorul poate afla dacă figurează în Registrul electoral, implicit în listele electorale permanente, și secția de votare la care este arondat, cu toate datele de localizare a acesteia.

Ce poate face un alegător care nu se regăsește în Registrul electoral?

Orice inadvertență între datele oferite de Registrul electoral și cele reale poate fi semnalată de către alegători primarilor sau direct AEP, la numărul de telefon 021 310 0767.

Cum se poate înscrie cineva în Registrul electoral dacă are mai multe adrese?

Alegătorii au posibilitatea de a se înscrie în Registrul electoral cu adresa de domiciliu sau cu adresa de reședință.

Cine are dreptul să voteze și cine nu?

- Au dreptul să voteze cetățenii români care au 18 ani împliniți până în ziua alegerilor inclusiv.
- Nu au dreptul de vot debilizii sau alienații mintal, puși sub interdicție, și nici persoanele condamnate la pierderea drepturilor electorale, prin hotărâre judecătorească definitivă.

Cu ce acte de identitate se votează?

- Cartea de identitate, cartea electronică de identitate, cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate ori pașaportul diplomatic, pașaportul diplomatic electronic, pașaportul de serviciu, pașaportul de serviciu electronic, pașaportul simplu, pașaportul simplu electronic, pașaportul simplu temporar, titlul de călătorie, iar, în cazul elevilor din școlile militare, carnetul de serviciu militar, valabile în ziua votării;
- Pașaportul simplu, pașaportul simplu electronic, pașaportul simplu temporar și titlul de călătorie pot fi folosite pentru exercitarea dreptului de vot numai de cetățenii români care votează în străinătate sau de cetățenii români cu domiciliul în străinătate care votează în România.

Unde votează alegătorii care nu se află în localitatea de domiciliu în ziua votului?

Alegătorii care în ziua votării se află în altă comună, oraș sau municipiu decât cel de domiciliu își pot exercita dreptul de vot la orice secție de votare, după ce declară în scris pe propria răspundere că nu au mai votat și nu vor mai vota la acel tur de scrutin, fiind înscrși de către președintele biroului electoral al secției de votare într-un tabel separat.

Când trebuie depuse cererile pentru urna specială?

- Alegătorii netransportabili, deținuții, bolnavii internați în spitale care solicită urna specială trebuie să depună cereri scrise la secția de votare până cel mai târziu în preziua alegerilor.

- Cererile de votare prin intermediul urnei speciale se depun la biroul electoral al secției de votare în data de 1 noiembrie 2014 (turul I de scrutin), respectiv în data de 15 noiembrie 2014 (turul II de scrutin), în intervalul orar 18,00 – 20,00.
- Președintele biroului electoral al secției de votare împreună cu membrii acestuia trebuie să fie prezenți la sediul secției de votare, în ajunul zilei votării, la ora 18,00, fiind obligat să dispună măsurile necesare pentru asigurarea ordinii și corectitudinii operațiunilor de votare. În intervalul orar 18,00 – 20,00 președintele biroului electoral al secției de votare primește cererile de votare prin intermediul urnei speciale.

Cum poate obține cineva aprobare pentru votarea prin intermediul urnei speciale?

- Pentru **alegătorii netransportabili din motive de boală sau invaliditate, din țară**, președintele biroului electoral al secției de votare poate aproba, la cererea scrisă a acestora, depusă în termenul menționat mai sus, însoțită de copii ale unor acte medicale sau alte acte oficiale din care să rezulte că persoanele respective sunt netransportabile, ca o echipă formată din cel puțin 2 membri ai biroului electoral să se deplaseze cu o urnă specială și cu materialul necesar votării – ștampilă cu mențiunea „VOTAT”, buletine de vot și timbre autocolante necesare pentru a se efectua votarea.
- În cazul în care într-un penitenciar se solicită exercitarea dreptului de vot prin intermediul urnei speciale de către **mai mult de 400 de persoane aflate în detenție**, cererile de votare prin intermediul urnei speciale pot fi depuse, în termenele menționate mai sus, la mai multe secții de votare din localitatea în care se află penitenciarul, stabilite prin decizie a biroului electoral județean sau a biroului electoral al sectorului municipiului București, după caz.
- Persoanele cu drept de vot internate în spital în ziua alegerilor** pot depune cerere de votare prin intermediul urnei speciale, în termenele menționate mai sus, la mai multe secții de votare din localitatea în care se află spitalul, stabilite prin decizie a biroului electoral județean sau a biroului electoral al sectorului municipiului București, după caz.

Unde votează cetățenii români care nu se află în țară în ziua alegerilor?

- La secțiile de votare organizate pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României;
- În afara acestor secții de votare, pot fi organizate, cu acordul guvernului din țara respectivă, secții de votare și în alte localități decât cele în care își au sediul misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

Cum trebuie să decurgă procedura de vot pentru fiecare alegător?

- Votarea se desfășoară în data de 2 noiembrie 2014, începând cu ora 7,00 și se încheie la ora 21,00;

- ❑ Alegătorul prezintă actul de identitate biroului electoral al secției de votare;
- ❑ Președintele biroului electoral al secției de votare sau membrul desemnat de acesta verifică dacă alegătorul este înscris în copia de pe lista electorală permanentă, după care alegătorul semnează în listă la poziția destinată acestuia;
- ❑ Sunt înscrși într-un tabel cuprinzând numele și prenumele, codul numeric personal, domiciliul, tipul, seria și numărul actului de identitate următoarele categorii de alegători:
 - alegătorii care se prezintă la vot și fac dovada cu actul de identitate că domiciliază în raza teritorială a secției de votare respective, însă au fost omiși din copia listei electorale permanente, existentă la biroul electoral al secției de votare;
 - membrii biroului electoral al secției de votare;
 - persoanele însărcinate cu menținerea ordinii și care nu sunt înscrise în copia listei electorale permanente din acea secție;
 - alegătorii care în ziua votării se află în altă comună, oraș sau municipiu decât cel de domiciliu;
 - alegătorii care votează la secțiile de votare din străinătate;
- ❑ În baza semnăturii în copia de pe lista electorală permanentă sau în tabel, după caz, președintele sau membrul biroului electoral al secției de votare desemnat de acesta îi încredințează alegătorului buletinul de vot și ștampila cu mențiunea „VOTAT”, pe care acesta o va aplica pe buletinul de vot;
- ❑ În situația în care alegătorul, din motive bine întemeiate, constatate de către președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate semna în lista electorală, președintele face o mențiune în listă, confirmată prin semnătura sa și a încă unui membru al biroului electoral;
- ❑ Alegătorii votează separat în cabine închise, aplicând ștampila cu mențiunea „VOTAT” înăuntrul patruleterului care cuprinde prenumele și numele candidatului pe care îl votează;
- ❑ După ce au votat, alegătorii vor îndoi buletinele, astfel încât pagina netipărită care poartă ștampila de control să rămână în afară și le vor introduce în urnă, având grijă să nu se deschidă. **Îndoirea greșită a buletinului nu atrage nulitatea acestuia;**
- ❑ Ștampila încredințată pentru votare se restituie președintelui sau acelor membri ai biroului electoral al secției de votare desemnați de acesta, care aplică pe actul de identitate a alegătorului ștampila cu mențiunea „VOTAT” sau un timbru autocolant.

Care este procedura legală pentru persoanele care nu pot vota singure?

- ❑ Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de votare un însoțitor ales de el, pentru a-l ajuta. Acesta nu poate fi din rândul persoanelor acreditate, al membrilor biroului electoral al secției de votare sau al candidaților.

În ce condiții poate fi suspendată votarea într-o secție de vot?

Președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice. Durata totală a suspendărilor nu poate depăși o oră. În timpul suspendării nu poate părăsi sala de votare mai mult de jumătate din numărul membrilor biroului electoral al secției de votare, în același timp. Candidații și persoanele acreditate care asistă la votare nu pot fi obligate să părăsească sala de votare în acest timp.

V. OBSERVATORII

Cine poate fi observator intern al alegerilor?

- Pot fi acreditați ca observatori interni reprezentanții organizațiilor neguvernamentale care au în obiectul de activitate apărarea democrației și a drepturilor omului sau observarea alegerilor, care sunt legal constituite cu cel puțin 6 luni înainte de data alegerilor. **Persoanele desemnate de aceste organizații ca observatori interni nu pot avea apartenență politică.**
- Acreditarea observatorilor interni se face de către birourile electorale județene, birourile electorale ale sectoarelor municipiului București și biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, pentru toate secțiile de votare din raza de competență a acestora, la cererea scrisă a conducerii organizațiilor neguvernamentale sau a instituțiilor mass-mediei din România, făcută cu cel puțin 5 zile înaintea datei alegerilor.

Cine poate fi observator extern la alegerile prezidențiale din România?

- Acreditarea observatorilor externi și a reprezentanților externi ai mass-mediei se face de Autoritatea Electorală Permanentă, la propunerea Ministerului Afacerilor Externe, pentru toate birourile electorale.
- Pot fi acreditați ca observatori interni reprezentanții organizațiilor neguvernamentale care au în obiectul de activitate apărarea democrației și a drepturilor omului sau observarea alegerilor, care sunt legal constituite cu cel puțin 6 luni înainte de data alegerilor. **Persoanele desemnate de aceste organizații ca observatori interni nu pot avea apartenență politică.**
- Acreditarea observatorilor interni și a reprezentanților interni ai mass-mediei se face de către birourile electorale județene, birourile electorale ale sectoarelor municipiului București și biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, pentru toate secțiile de votare din raza de competență a acestora, la cererea scrisă a conducerii organizațiilor neguvernamentale sau a instituțiilor mass-mediei din România, făcută cu cel puțin 5 zile înaintea datei alegerilor.

- ❑ Pot fi acreditate ca observatori interni doar persoanele propuse de acele organizații neguvernamentale care prezintă o adeverință privind îndeplinirea condițiilor eliberată de Autoritatea Electorală Permanentă. Adeverința poate fi solicitată până la cel mai târziu cu 10 zile înaintea datei alegerilor.

Ce drepturi și ce interdicții au observatorii în secțiile de votare?

- ❑ Observatorii pot asista la operațiunile electorale în ziua votării, începând cu ora 6,00 și terminând cu momentul încheierii și semnării de către membrii biroului electoral al secției de votare a procesului-verbal de constatare a rezultatelor votării în secția respectivă, numai dacă prezintă actul de acreditare, care este valabil și în copie;
- ❑ Au dreptul să sesizeze în scris președintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități;
- ❑ Nu pot interveni în niciun mod în organizarea și desfășurarea alegerilor. Orice act de propagandă electorală, precum și încălcarea în orice mod a actului de acreditare atrag aplicarea sancțiunilor legale, suspendarea acreditării de către biroul electoral care a constatat abaterea, iar în ziua votării, îndepărtarea imediată a persoanei respective din incinta secției de votare.

VI. STABILIREA REZULTATELOR ALEGERILOR PREZIDENȚIALE

Care este diferența dintre buletinele de vot anulate și cele nule?

Buletinele de vot anulate sunt buletinele neîntrebuițate. Ele poartă pe diagonala primei pagini mențiunea „ANULAT”, înscrisă de președintele biroului electoral al secției de votare după încheierea procesului de votare. **Buletinele de vot nule nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.**

- ❑ Sunt nule următoarele categorii de buletine de vot:
 - buletinele de vot pe care nu a fost aplicată ștampila de control a secției de votare;
 - buletinele de alt model decât cel legal aprobat;
 - buletinele de vot pe care nu a fost aplicată ștampila cu mențiunea „VOTAT”;
 - buletinele de vot la care ștampila cu mențiunea „VOTAT” este aplicată pe mai multe patruleter sau în afara acestora.
- ❑ Votul este valabil exprimat și în cazul în care:
 - deși ștampila cu mențiunea „VOTAT” aplicată a depășit limitele patruleterului, opțiunea alegătorului este evidentă;
 - tușul s-a imprimat și pe cealaltă parte a foii pe care a fost aplicată ștampila cu mențiunea „VOTAT”;
 - ștampila a fost aplicată de mai multe ori în același patruleter sau atât într-un patruleter, cât și în afara oricărui alt patruleter;
 - efectuarea de ștersături sau acoperirea prin scriere a buletinelor de vot nu atrage nulitatea acestora.

Sunt valabile procesele-verbale de constatare a rezultatelor într-o secție de votare dacă acestea nu sunt semnate de toți membrii biroului electoral?

Lipsa semnăturilor unor membri ai biroului secției de votare nu influențează valabilitatea procesului-verbal. Președintele va menționa motivele care au împiedicat semnarea.

Ce se întâmplă dacă se constată neconcordanțe între datele conținute de un proces-verbal primit de la un birou electoral?

Biroul electoral ierarhic superior solicită președintelui biroului electoral respectiv să efectueze corecturile necesare. Acestea sunt considerate valabile numai dacă au fost atestate prin semnătură și prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare.

Care este rolul Autorității Electorale Permanente după centralizarea datelor de către Biroul Electoral Central?

La sesizarea partidelor politice, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțelor politice, alianțelor electorale și a candidaților independenți care participă la alegeri, făcută în cel mult 15 zile de la data validării rezultatului fiecărui tur de scrutin și însoțită de probele pe care se întemeiază, Autoritatea Electorală Permanentă verifică copiile de pe listele electorale permanente și tabelele utilizate în cadrul secțiilor de votare la care se referă sesizarea, în vederea descoperirii cazurilor în care o persoană a votat fără a avea drept de vot sau a votat de mai multe ori la același tur de scrutin. Termenul de verificare a listelor electorale utilizate în cadrul secțiilor de votare este de 6 luni de la primirea acestora. În situația în care Autoritatea Electorală Permanentă descoperă indicii privind săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 387 din Codul penal, sesizează organele de urmărire penală competente.

Care este rolul Curții Constituționale în stabilirea rezultatelor alegerilor?

- Curtea Constituțională validează rezultatul fiecărui tur de scrutin, asigură publicarea rezultatului alegerilor în mass-media și în Monitorul Oficial al României, Partea I, pentru fiecare tur de scrutin și validează rezultatul alegerilor pentru președintele ales.
- Curtea Constituțională anulează alegerile în cazul în care votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc prin fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. În această situație, Curtea va dispune repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării alegerilor.

Cine poate cere anularea alegerilor prezidențiale?

Cererea de anulare a alegerilor se poate face de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților

naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale și de candidații care au participat la alegeri, în termen de cel mult 3 zile de la închiderea votării; cererea trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază.

Când începe campania electorală pentru al doilea tur de scrutin?

Campania electorală pentru al doilea tur de scrutin începe de la data când s-a adus la cunoștința publică ziua votării.

VII. INFRAȚIUNI ȘI CONTRAVENTII

Ce fapte constituie infracțiuni electorale și cum se pedepsesc?

Legislația electorală are numai prevederi referitoare la contravenții. Dacă se comit fapte mai grave decât contravențiile în legătură cu alegerile, caracterul lor penal va fi stabilit numai prin raportare la infracțiunile existente în Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, titlul IX (art. 385 – 393), care are prevederi pentru următoarele infracțiuni electorale:

Se consideră infracțiune electorală	Detalii	Pedeapsa
Împiedicarea exercitării drepturilor electorale (art. 385 Cod penal) <i>Tentativa împiedicării exercitării drepturilor electorale se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales Atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare	Închisoare de la 6 luni la 3 ani Închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi
Coruperea alegătorilor (art. 386 Cod penal). <i>Nu intră în categoria bunurilor mai sus menționate bunurile cu valoare simbolică, inscripționate cu însemnele unei formațiuni politice.</i>	Oferirea sau darea de bani, de bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat	Închisoare de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi
Frauda la vot (art. 387 Cod penal) <i>Tentativa de fraudă la vot se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Fapta persoanei care votează: fără a avea acest drept; de două sau mai multe ori; prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător; prin utilizarea unei cărți de alegător sau a unui act de identitate nul ori fals; prin utilizarea unui buletin de vot fals	Închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi
Violarea confidențialității votului (art. 389 Cod penal) <i>Tentativa de violare a confidențialității votului se pedepsește,</i>	Violarea prin orice mijloace a secretului votului	Amendă Închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă și inter-

Se consideră infracțiune electorală	Detalii	Pedeapsa
<i>fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Dacă fapta a fost comisă de un membru al biroului electoral al secției de votare	zicerea exercitării unor drepturi
Nerespectarea regimului urnei de vot (art. 390 Cod penal) <i>Tentativa de nerespectare a regimului urnei de vot se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Deschiderea urnelor înainte de ora stabilită pentru închiderea votării Încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea acesteia de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege	Închisoare de la 1 la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi Închisoare de la 3 luni la 2 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi
Falsificarea documentelor și evidențelor electorale (art. 391 Cod penal) <i>Tentativa de falsificare a documentelor și evidențelor electorale se pedepsește, fiind prevăzută expres în art. 393 Cod penal.</i>	Falsificarea prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale; înscrierea în copia de pe lista electorală permanentă ori de pe lista electorală complementară a unor persoane care nu figurează în această listă Introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii; introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor	Închisoare de la 1 la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi Închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi

Cine și unde poate sesiza comiterea unei infracțiuni electorale?

Orice persoană poate sesiza poliția sau parchetul, după regulile generale de sesizare în legătură cu săvârșirea unei fapte penale prevăzute în Codul de procedură penală. Persoana care face sesizarea trebuie să ofere probe în susținerea demersului său (fotografii/înregistrări). Sesizările pot fi făcute și ulterior datei comiterii faptei.

Ce fapte reprezintă contravenții la alegerile prezidențiale și cum sunt sancționate?

Constituie contravenție	Sanctiunea	Organul constatator
Înscrierea cu bună știință a unui alegător în mai multe liste electorale permanente, înscrierea în listele electorale sau tabelele electorale a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente

Constituie contravenție	Sanctiunea	Organul constatator
Păstrarea listelor electorale permanente în condiții necorespunzătoare	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
Neefectuarea la termen a comunicărilor prevăzute de lege și neoperarea acestora în listele electorale permanente	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
Efectuarea de operațiuni în listele electorale permanente de către persoane neautorizate	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
Necomunicarea către Autoritatea Electorală Permanentă a modificărilor operate în lista electorală permanentă	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
Încălcarea dispozițiilor legate de lista de semnături – vezi art. 4 alin. (2) și art. 27 alin. (3)	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Președintele Biroului Electoral Central
Încălcarea dispozițiilor referitoare la afișarea propunerilor de candidaturi prevăzute la art. 31 alin. (3)	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Președintele Biroului Electoral Central
Folosirea de către un candidat a semnului electoral înregistrat la Biroul Electoral Central de către un alt candidat	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Președintele Biroului Electoral Central
Neluarea de către organizatori a măsurilor necesare desfășurării normale a adunărilor electorale, precum și distribuirea și consumarea de băuturi alcoolice în timpul acestor adunări	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Ofițerii, agenții și subofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, polițiștii comunitari
Afișarea listelor electorale permanente, a copiilor de pe acestea sau a tabelelor electorale; distrugerea, deteriorarea, murdărirea, acoperirea prin scriere sau în orice mod a listelor electorale permanente, a copiilor de pe acestea sau a tabelelor electorale	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Ofițerii, agenții și subofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, polițiștii comunitari
Nerespectarea deciziilor și hotărârilor birourilor electorale; nerespectarea hotărârilor și instrucțiunilor Autorității Electorale Permanente; nerespectarea hotărârilor Curții Constituționale	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente, în cazul în care fapta este săvârșită de autorități ale administrației publice centrale sau locale Președintele biroului electoral, în cazul în care fapta este săvârșită de către membrii biroului electoral

Constituie contravenție	Sanctiunea	Organul constatator
		Președintele biroului electoral ierarhic superior, dacă fapta este săvârșită de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare Poliștii, în cazul în care fapta este săvârșită de alte persoane fizice sau juridice Consiliul Național al Audiovizualului, care se autosesizează sau poate fi sesizat de către cei interesați, în cazul în care acestea sunt comise de radiodifuzori
Tipărirea fără drept de buletine de vot, în vederea utilizării acestora în ziua alegerii	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Ofițerii, agenții și sobofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, poliștii comunitari
Refuzul de a permite accesul persoanelor acreditate în localul secției de votare, cu excepția cazurilor în care președintele biroului electoral al secției de votare limitează accesul persoanelor acreditate în localul secției de votare din cauza mărimii acestuia	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Ofițerii, agenții și sobofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, poliștii comunitari
Refuzul de a primi și înregistra o întâmpinare, contestație sau orice altă cerere, formulată în scris	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Președintele biroului electoral județean, al biroului electoral al sectorului municipiului București sau al biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate
Refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Ofițerii, agenții și sobofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, poliștii comunitari
Înmănarea buletinului de vot unui alegător care nu prezintă actul de identitate ori care refuză să semneze în lista electorală sau tabelul electoral în care este înscris pentru primirea buletinului de vot și a ștampilei cu mențiunea „VOTAT”	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Ofițerii, agenții și sobofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, poliștii comunitari
Nerespectarea dispozițiilor art. 44 alin. (8) privind prezența altor persoane în cabina de vot	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Ofițerii, agenții și sobofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, poliștii comunitari
Neaplicarea pe actul de identitate a ștampilei cu mențiunea „VOTAT” sau a timbrului autocolant, după caz, precum și reținerea actului de identitate, fără motive întemeiate, de către membrii	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii acestuia, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către preșe-

Constituie contravenție	Sanctiunea	Organul constatator
biroului electoral al secției de votare		dinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către loctiitorii acestora
Nerespectarea dispozițiilor art. 48 alin. (1) lit. e) privind citirea cu voce tare a opțiunii exprimate pe buletinul de vot; întocmirea de către birourile electorale ale secțiilor de votare a proceselor-verbale, cu încălcarea dispozițiilor prezentei legi	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Președintele biroului electoral județean, biroului electoral al sectorului municipiului București sau al biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate
Continuarea propagandei electorale după încheierea acesteia, precum și sfătuirea în ziua votării a alegătorilor la sediul secțiilor de votare să voteze sau să nu voteze un anumit candidat	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Ofițerii, agenții și subofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, polițiștii comunitari
Purtarea pe durata votării de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, persoanele însărcinate cu paza, persoanele acreditate sau de către operatorii de sondaj ai institutelor de sondare a opiniei publice sau ai societăților comerciale ori ai organizațiilor neguvernamentale de ecusoane, insigne ori alte însemne de propagandă electorală	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii acestuia, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale inferioare sau de către loctiitorii acestora
Încălcarea de către membrii birourilor electorale a obligației de a participa la activitatea acestor birouri	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii acestuia, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale inferioare sau de către loctiitorii acestora
Refuzul președintelui biroului electoral sau al loctiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor prezentei legi	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii acestuia, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale inferioare sau de către loctiitorii acestora
Încălcarea condițiilor de acreditare de către persoanele acreditate potrivit art. 47 și operatorii de sondaj ai institutelor de sondare a opiniei publice, ai societăților comerciale ori ai organizațiilor neguvernamentale care au fost	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Ofițerii, agenții și subofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei Române, polițiștii comunitari

Constituie contravenție	Sanctiunea	Organul constatator
acreditate de Biroul Electoral Central prin decizie		
Nerespectarea dispozițiilor art. 10–12 privind delimitarea, numerotarea și stabilirea secțiilor de votare	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente
Nerespectarea dispozițiilor art. 39 alin. (1) – (3) și (5)	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente, în cazul în care fapta este săvârșită de autorități ale administrației publice centrale sau locale Președintele biroului electoral, în cazul în care fapta este săvârșită de către membrii biroului electoral Președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii faptei prevăzute de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare Polițiști, în cazul în care fapta este săvârșită de alte persoane fizice sau juridice Consiliul Național al Audiovizualului, care se autosesizează sau poate fi sesizat de către cei interesați, în cazul în care acestea sunt comise de radiodifuzori
Nerespectarea dispozițiilor art. 41 privind afișajul electoral	Amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei	Ofițerii, agenții și subofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, polițiștii comunitari
Nerespectarea dispozițiilor art. 43 alin. (12) privind comercializarea și consumul băuturilor alcoolice	Amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei	Ofițerii, agenții și subofițerii din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră, Jandarmeriei, polițiștii comunitari
Nerespectarea dispozițiilor art. 43 alin. (4)	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Președintele biroului electoral județean, biroului electoral al sectorului municipiului București sau al biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate
Nerespectarea dispozițiilor art. 48 alin. (1) lit. c)	Amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei	Președintele biroului electoral județean, biroului electoral al sectorului municipiului București sau al biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate

R.A. „Monitorul Oficial”

Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București

E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Bun de tipar: 6 octombrie 2014. Apărut: 2014

ISBN 978-973-567-888-3

5 19 4 8 3 6 8 1 5 8 7 7 1 7